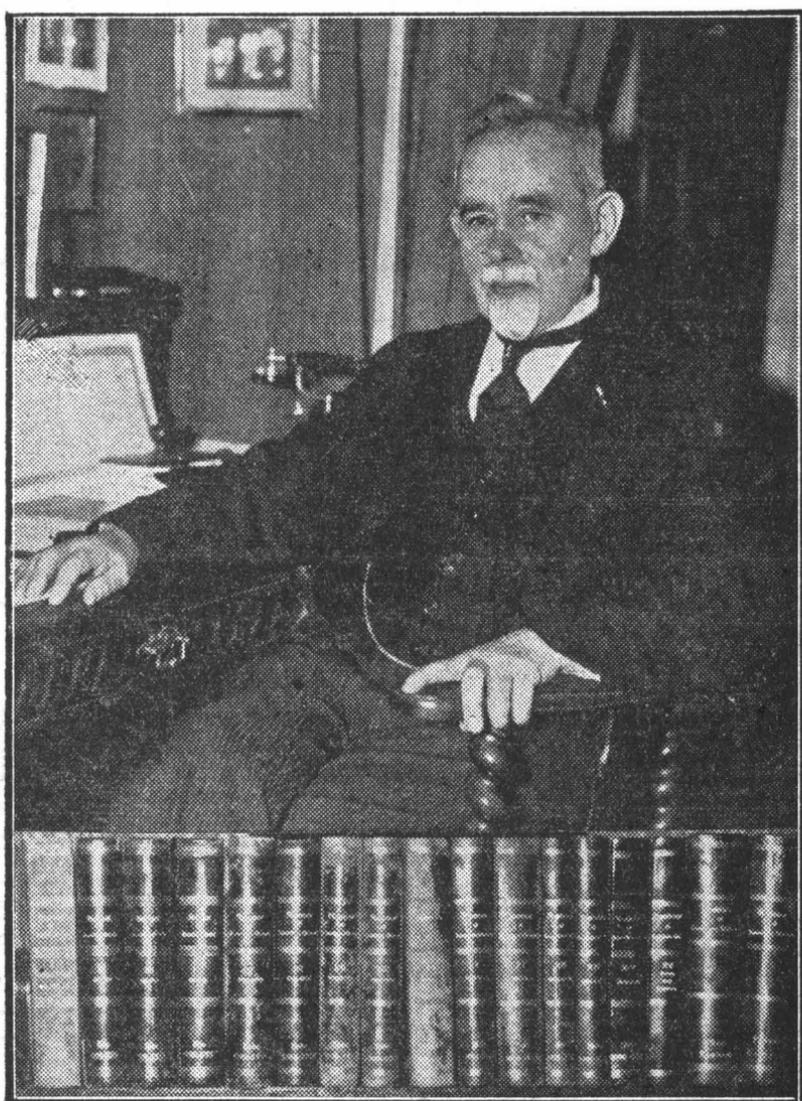

Fra det gamle Kastel

Dets Historieskriver, ihv. Oversergent Krohn, fortæller om det — og om sit eget Liv.

Hos Manden, der samlede sin Stand — og som skrev
7000 haandskrevne Sider 3 Gange om.

Oversergent Krohn. — Forneden: Den haandskrevne Kastelshistorie.

Paa Reolen over Skrivebordet staar 14 digre Bind . . . det er Kastellets Historie . . . haandskrevet. Over dem hænger en krydset Sabel og Skede, og naar Blikket følger Vægfladen endnu et Stykke op, rammer det et stort Portræt af en mild, ældre Kvinde omgivet af et Galleri af andre Familieportrætter . . .

Denne Væg over Arbejdsbordet ligesom genspejler de tre Bærepiller i Militærforfatteren Victor Krohns Liv: Familiefølelsen, Soldaterlivet, Forfattervirksomheden . . .

Den gamle Oversergent, der fylder 75 den 2. December, er kendt af Tusinder — baade som Befalingsmand og som Forfatter og Foredragsholder.

Stilfærdigt Lune og fintmærkende Følsomhed præger hans Tale, — og bag Ordene spores den forbløffende Opladning af Viden om de svundne Tider, der har skabt Respekt om den gamle Underofficer som Lokalhistoriker i Fagfolks Kreds . . .

En Lussing — og dens Følger.

— Det er min Mor, siger han, da han ser jeg fæstner Blikket paa det store Kvindeportræt.

— Hun var over 80, da hun døde og Billedet der er taget kort forinden.

Men min Far døde ret ung — — han var Præst og jeg er taknemmelig for, at han har efterladt mig et smukt Minde at hæge om. Gamle Rektor Boetius i Roskilde sagde, at Fars Studenter-Testimonium blandt de 318, han havde udstedt, var det bedste.

— Var De selv flittig i Skolen?

— Nej, i den Henseende maa jeg sige har jeg nu ikke slægtet min Far paa. Næ, — jeg var saamænd lud-doven. Og jeg ved selv fra hvornaar jeg holdt op med at gøre mit Arbejde i Skolen som jeg skulde.

Det var en Dag, da vor Inspektør, —han hed Bruhn — kom forbi og saa, at der laa en Del Madpapir og flød paa en Gang og saa gav Læreren Ordre til at lade en af os pille det op. Det blev tilfældigvis mig. Og da Inspektøren lidt senere kom forbi i endnu daarligere Humør, gik han hen og stak mig en Lussing. Jeg havde intet gjort — og derfor kom den Lussing til at svie mig helt ind i Sjælen, — for jeg hader Uretfærdighed. Fra det Øjeblik var jeg paa Kant med Skolearbejdet. Saa meget kan en Lussing betyde for en Dreng — — — hvis den er ufortjent.

— Har Livet ogsaa givet Dem ufortjente Lussinger?

— Aa ja, det har det saamænd — — selv om jeg nu kan se paa det uden Bitterhed . . . jeg har jo faaet rig Opregnsning sidenhen.

Min onde Tid begyndte, da jeg tog Arbejdet op for at højne og samle

min Stand gennem Underofficersforeningen, der beskedent begyndte som et Sangkor for Underofficerer, som jeg oprettede i 1891 og som saa gled over til at blive Underofficersforeningen, der nu kaldes Officiantforeningen. Det tog man mig meget ilde op. Jeg fik det at mærke paa mangfoldige Maader . . . jeg blev generet og jeg blev forbigaaet Gang paa Gang. Men jeg vidste, at jeg handlede rigtigt, for Underofficersstanden dengang trængte til et højnende Samlingspunkt. Og det blev vor Forening. De bedste Kunstnere fra Det kongelige Teater, — vort dejlige nationale Skuespilhus, der altid har været min Kirke, — de kom til os: Kammersanger Simonson, Ida Møller, Emil Poulsen . . . endog Georg Brandes kom og holdt Foredrag for os. Vor Forening forædlede — og det var just dens Formaal. Men saa blev Forfølgelserne efterhaanden for uudholdelige for mig — for husk paa: jeg var Underofficer med Liv og Sjæl og elskede min Tjeneste. Og saa i 1904 skrev jeg en Melding paa 30 Folioark og bad om helere at komme for en Krigsret, hvis jeg havde gjort noget galt. Da der saa senere vist sig en Mulighed for en Stilling i Indenrigsministeriet, tog jeg den — selv om det kun var en ussel Skriverspost.

Naa, senere har Livet jo bødet paa alt det, siger den gamle Oversergent og stryger med et Smil de tyngende Minder af sig.

Og han har Ret: de rent udvortes Tegn paa Opregnsning strækker sig lige fra Fortjenstmedaljen i Sølv til den Sølvcigarkasse med Inskription fra Marineministeriet, som han netop i Gaar modtog som Tak for sit sidste Værk, en Bog om Marinens Signaler . . . Det var Viceadmiral Rechnitzer selv, der overrakte ham den.

— Hvordan kom De ind paa at forske Kastellets Historie? spurgte jeg.

— Jeg holdt af det gamle Kastel lige fra hin 25. April, da jeg i 1880 stillede dér som Rekrut. Den Dag mindes jeg hvert Aar . . . saa gaar jeg ganske stille hen til et øde Sted paa Kastelsvolden og folder mine Hænder og takker for de gode Minder — for dem er der nu alligevel flest af . . . Naa . . . det lyder nu maaske lidt mærkeligt . . . men desværre, man er jo nu engang Følelsesmenneske . . .

Men historisk Interesse fik Kastellet først for mig meget senere, da jeg kom til at læse nogle byhistoriske Værker om det gamle København. Jeg er jo selv gammel Københavnerdreng fra Midtbyen, og har i Barneaarene leget paa Kastels-

volden. Jeg begyndte saa for nu nøjagtig 30 Aar siden at sysle med Kastellet's Historie og kom i Forbindelse med daværende Kaptajn, senere Generalmajor Krabbe, der skaffede mig store Dyrer af Kildemateriale. Og nu staar der, som De ser, foruden hvad jeg har udgivet i Tryk — og det bliver vel, Bøger og Afhandlinger sammenlagt, en 60 Arbejder, en Række paa 14 Bind haandskrevne om Kastellet's Historie dér paa mit Bord. Det er ca. 7000 Sider — og jeg har skrevet det hele tre Gange om.

En historisk Guldgrube.

— Hvad har interesseret Dem mest ved Kastellet's Historie?

— De Kapitler, der beretter om Kastellet's Statsfængsel. For dér sad jo en Række meget interessante Skikkelser som Struense og Frihedsforkæmperen Dr. Dampé og mange, mange flere. Men der er jo ogsaa blandt Kommandanterne adskillige glimrende Typer som f. Eks. den berømte Cormaillon, der kæmpede mod Carl XII da han gik i Land i Humlebæk. Men jeg har interesseret mig for baade Lampevægtene, Kastelspræster og Fejemænd, naar blot de hørte Kastellet til.

— Hvor begynder Deres Værk om Kastellet

— Ja, se, dets og Byens Historie er jo saa sammenflettet, saa jeg begynder med 1043, det Aar, da København nævnes første Gang. Men selve Kastellet er jo af ret ny Dato — for en Historiker. Der laa jo, før den hollandske Ingeniør Ruse — der senere blev adlet under Navnet Rüssensteen — byggede det om efter Ordre fra Frederik III, den

saakaldte St. Anna Skanse. Kastellet's Historie er en Guldgrube — og man trættes aldrig af at grave i den.

Det rigtige Københavnerregiment og Sølvbønderne.

— Og nu Deres Tid som aktiv Underofficer?

— Den mindes jeg med stor Glæde — til Trods for *det*, vi talte om før. Jeg holdt af mine Folk, kan De tro — — og de kunde ogsaa godt lide mig. Jeg har lige i Gaar haft Besøg af en af mine Rekrutter fra 1900 — Godsforvalter P. A. Vallentin. Jo, — de kommer jævnlig og ser til mig. Jeg laa ved det rigtige Københavnerregiment, — 1. Regiment. Og der var jo ofte lidt Skærmydsler mellem os og saa dem paa Sølvgade, Sølvbønderne, som vi kaldte dem. Naa, de sagde saa Kastelsgadedrengene om os, saa det gik jo lige op . . . og der stikker jo ofte lidt af en Gadedreng i en rask Københavnerknøs, saa *helt* forkert var det ikke, hvis man tager Ordet i al Gemytlighed. Man lærer jo Folk at kende som Underofficer. Jeg kunde genkende Typerne — og forudse, hvem af dem, der vilde havne i Brummen, inden Tjenesten var omme. Det slog næsten aldrig fejl. Jo, jeg holder af min Soldatertid, og jeg holder paa, at et Lands Ungdom har godt af den Tur i Trøjen.

Det siger jeg uden nogen politisk Farvning af Ordene — for er der noget her i Verden, jeg ikke har Forstand paa, saa er det vel Politik. Man skulde have et elvte Bud, der hed „Du maa ikke drive Politik.“ Jeg ser kun paa det sunde, raske og kammeratlige i Soldaterlivet. *Det* kan vi skam ikke undvære . . . S. P. F.